

OKCYDENTALISTYKA – komentarz do siatki programowej studiów licencjackich

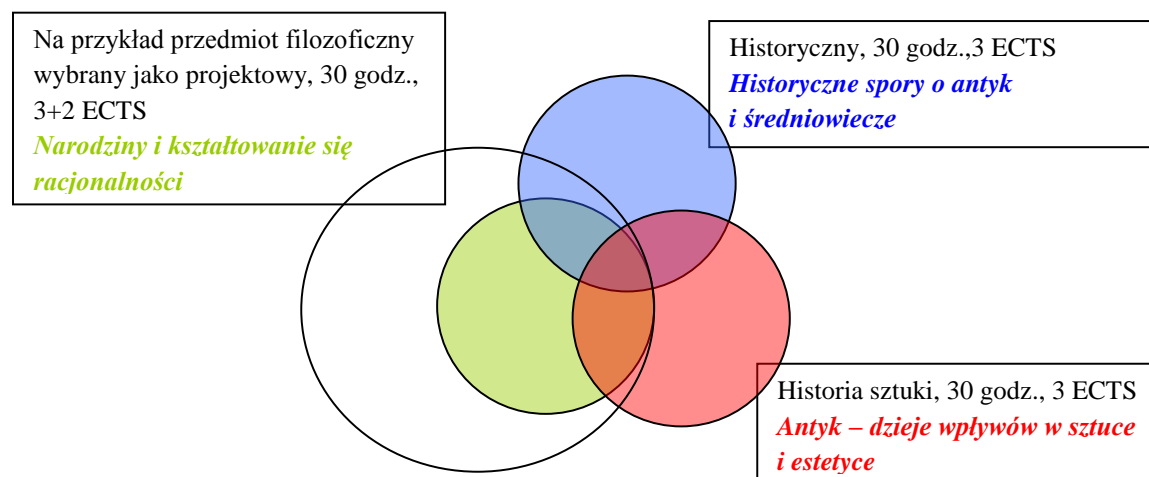
- I. Ogólna charakterystyka modułu interdyscyplinarnego (podstawowa jednostka programu)
- II. Struktura programu
- III. Zasady punktacji ECTS
- IV. Proporcje przedmiotów obowiązkowych i do wyboru
- V. Dopisek w związku z technicznym rozwiązaniem w ramach systemu USOS problemu przedmiotu projektowego.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MODUŁU

Jednostką organizującą zasadniczą część programu jest **interdyscyplinarny moduł obejmujący trzy przedmioty**: 1. historyczny, 2. filozoficzny, 3. poświęcony kulturze. W obrębie każdego modułu student wybiera wiodący przedmiot, w ramach którego realizuje projekt (za co uzyskuje dodatkowe punkty ECTS, patrz: cz. III. *Zasady punktacji ECTS*). Student nie wybiera przedmiotów w obrębie modułu. Na roku I. moduły są obowiązkowe, natomiast w semestrach III., IV., V., i VI. student ma prawo wyboru całych modułów. W każdym semestrze student realizuje dwa moduły interdyscyplinarne. Na III. roku jeden z modułów interdyscyplinarnych w obu semestrach zastąpiony jest seminarium licencjackim.

Każdy przedmiot modułu interdyscyplinarnego prowadzony jest przez specjalistę w danej dziedzinie, tj. historyka, filozofa oraz historyka sztuki lub etnologa, lub archeologa. Reprezentanci poszczególnych dziedzin prowadzą własne zajęcia, lecz **dany moduł przygotowujemy wspólnie, w zespole**. Moduł trzech korespondujących ze sobą przedmiotów tworzy merytoryczną całość, zgodną z jego tytułem. Modułowy charakter planu podkreśla realną **interdyscyplinarność**. Zakresy przedmiotów mają łączyć się, uzupełniać swe treści, wzbogacać je i reinterpretować. Zgodnie z nazwą kierunku, pojęciem łączącym treści programowe jest Okcydent. Sposób jego problematyzowania ukazywać ma zarówno różnorodne rozumienia Zachodu, uwzględniać wpływy innych kultur i cywilizacji na jego kształtowanie się i rozwój Zachodu, jak poddawać krytyce wybrane pojęcia i zjawiska.

Graficzny przykład modułu *Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu*

II. STRUKTURA PROGRAMU

1. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla I. roku – są obowiązkowe, niewybieralne, ich treści uporządkowane są historycznie:

1. *Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu*
2. *Rekonfiguracje Zachodu*
3. *Oblicza modernizacji Zachodu*
4. *Remodernizacje Zachodu*

Moduły – w istocie historyczne – nie mają ścisłych ram czasowych, bowiem w definiowaniu Okcydentu są one dyskusyjne. Podane nazwy i sugerowane ograniczenia czasowe są orientacyjne, w dużym przybliżeniu odpowiadają one określonym epokom historycznym: 1. moduł obejmuje okres od antyku po koniec średniowiecza (a zatem: filozofię grecką, prawo rzymskie, chrześcijaństwo i np. takie wydarzenia jak upadek Cesarstwa Rzymskiego, czy Wielką Schizmę); 2. moduł obejmuje okres od Renesansu po Rewolucję Francuską (wraz z kwestionującą tradycyjny obraz świata rewolucją naukową, Reformacją, kształtowaniem się państw narodowych, ekspansją geograficzną – stąd nazwa *Rekonfiguracje Zachodu*); moduły 3. i 4. odpowiadają generalnie wiekom XIX. i XX. (zaproponowane pojęcia modernizacji i remodernizacji wskazują, że pojęcie nowoczesności w różnych odcieniach/znaczeniach jest dla obu wieków najistotniejsze, jeśli nie konstytutywne). Moduły te ukazują, jak wykształcały się i ewoluowały (w sensie również geograficznym) właściwe dla cywilizacji Zachodu formy organizacji politycznej i społecznej, jakie formy świadomości filozoficznej i religijnej im odpowiadały, a także w jaki sposób sztuka odzwierciedlała ów czas. Moduły obowiązkowe dla I. roku stanowią jednocześnie uporządkowane chronologicznie i interdyscyplinarne wprowadzenie do dalszego etapu kształcenia, który ma charakter problemowy.

Przedmioty w obrębie modułów dla I. roku:

Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu:

- Historyczne spory o antyk i średniowiecze (część historyczna)*
- Narodziny i kształtowanie się racjonalności (część filozoficzna)*
- Antyk – dzieje wpływów w sztuce i estetyce (część o kulturze)*

Rekonfiguracje Zachodu:

- Czasy ekspansji i rewolucji (część historyczna)*
- Rozum i to, co od niego różne. Formy i transformacje racjonalności w nowożytnej kulturze Zachodu (część filozoficzna)*
- Odkrywanie i reinterpretowanie tradycji klasycznej i średniowiecznej w sztuce epoki nowożytnej (część o kulturze)*

Oblicza modernizacji Zachodu:

- Konsekwencje przewrotów technologicznych (część historyczna)*
- Nadzieje i rozczarowania nowoczesności (część filozoficzna)*
- Racjonalno-doktrynalne a irracjonalno-ekspresyjne nurty sztuki XIX wieku (część o kulturze)*

Remodernizacje Zachodu:

- Europejskie wizje cywilizacji zachodniej w XX stuleciu (część historyczna)*
- Różnorodność form racjonalności i kryzys zaufania do rozumu (część filozoficzna)*
- Rola artystycznych awangard w kulturze XX wieku (część o kulturze)*

2. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla II. I III. roku: *Dzieje i kultura Zachodu (I-VI)* – wybieralne, problemowe

Trzon programu na II. i III. roku stanowią interdyscyplinarne moduły problemowe, których struktura organizacyjna taka sama jak modułów historycznych. Jest łącznie sześć modułów nazwanych *Dzieje i kultura Zachodu*, po dwa w semestrach III. i IV., po jednym w semestrach V. i VI. Moduły te mają pogłębiać, uszczegóławiać wiedzę studenta na temat danej epoki czy okresu historycznego, eksplorować szczegółowe problemy, zjawiska, pojęcia charakterystyczne dla cywilizacji zachodniej. Rokrocznie studentom będzie przedstawiana do wyboru przynajmniej dwukrotna liczba modułów oraz będzie ona zmieniana w cyklu dwuletnim (aby urealnić prawo ich wyboru).

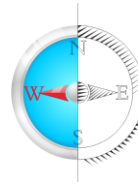
3. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE Z SEMINARIUM LICENCJACKIM – obowiązkowe, wybieralne, problemowe, w ramach których student przygotowuje pracę licencjacką

Struktura modułu jest taka sama, jak w przypadku modułów *Dzieje i kultura Zachodu*, przy czym przedmiot projektowy zastępuje seminarium licencjackie, którego punktacja jest – stosownie do formalnych wytycznych – inna (patrz : cz. III. *Zasady punktacji ECTS*). Zatem, w module z seminarium licencjackim nie realizuje się projektu, a przygotowuje pracę licencjacką. W ofercie znajdują się moduły z wiodącym seminarium licencjackim z dyscyplin reprezentowanych na Wydziale Filozoficzno-Historycznym: historii, filozofii, etnologii, archeologii, historii sztuki.

4. MODUŁY METODOLOGICZNE: *Narzędzia badawcze i interpretacyjno-krytyczne (I-VI)* – obowiązkowe

1. *Pozyskiwanie informacji, ich przetwarzanie oraz prezentowanie (zajęcia prowadzone przez filozofów)*
2. *Elementy paleografii, dyplomatyki i heraldyki (zajęcia prowadzone przez historyków)*
3. *Sztuka argumentacji i perswazji (zajęcia prowadzone przez logików)*
4. *Interpretacja i krytyka źródeł historycznych (zajęcia prowadzone przez historyków, archeologów)*
5. *Analiza i reinterpretacja tekstów filozoficznych (zajęcia prowadzone przez filozofów)*
6. *Recepcja i analiza dzieł sztuki (zajęcia prowadzone przez historyków sztuki)*
7. *Interpretacja widowisk: obyczaj, rytuał, zabawa (zajęcia prowadzone przez etnologów, antropologów)*
8. *Analiza zjawisk kultury popularnej (zajęcia prowadzone przez estetyków, etnologów)*
9. *Analiza wytworu kultury jako performansu (zajęcia prowadzone przez estetyków, historyków sztuki)*
10. *Analiza interakcji kulturowych (zajęcia prowadzone przez historyków)*
11. *Dyskursy krytyczne – analiza zjawisk społecznych (zajęcia prowadzone przez filozofów, antropologów)*
12. *Warsztaty z języka obcego*

Przedmioty te służą systematycznemu (w toku całych studiów) wykształcaniu w szczególności umiejętności i kwalifikacji właściwych dla obszaru humanistyki (patrz katalog umiejętności wskazany w opisach efektów kształcenia w obszarze humanistyki – rozporządzenie MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także opis efektów kształcenia dla okcydentalistyki). Przedmioty te ujęte są w moduły, na które jednak, w odróżnieniu od modułów interdyscyplinarnych, składają się autonomiczne przedmioty. Zostały one ujęte w sześć modułów, które dostarczają odpowiednich narzędzi badawczych i interpretacyjno-krytycznych dostosowanych do kolejnych etapów kształcenia.

5. WYKŁADY – obowiązkowe, niewybieralne

Zajęcia w formie wykładu poszerzają wiedzę studenta, uzupełniają obraz stanu badań we współczesnych naukach humanistycznych i społecznych, pozwalają lepiej zrozumieć miejsce i rolę człowieka, jego otoczenia oraz wytworów:

1. *Antropologia społeczna i kulturowa. Sposoby pojmowania kultury i kształtowania tożsamości Zachodu*
2. *Filozoficzne podstawy nauk humanistycznych i społecznych*
3. *Spoleczeństwo i formy gospodarowania*

6. WYCHOWANIE FICZYCZNE – do wyboru, obowiązkowe

7. LEKTORAT JĘZYKA NOWOŻYTNEGO – do wyboru, obowiązkowy

8. PRAKTYKI – do wyboru, obowiązkowe

III. ZASADY PUNKTACJI ECTS

1. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla I. roku – po 3 punkty ECTS za każdy z trzech przedmiotów w obrębie modułu + 2 punkty ECTS za projekt realizowany w ramach przedmiotu wybranego jako wiodący w module, łącznie 11 punktów ECTS za moduł. Na przygotowującym zajęcia spoczywa ciężar przygotowania zaliczenia za 3 punkty i za 5 punktów (3+2 punkty za projekt).
2. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE dla II. I III. roku – po 3 punkty ECTS za każdy z trzech przedmiotów w obrębie modułu + 2 punkty ECTS za projekt realizowany w ramach przedmiotu wybranego jako wiodący w module, łącznie 11 punktów ECTS za moduł. Na przygotowującym zajęcia spoczywa ciężar przygotowania zaliczenia za 3 punkty i za 5 punktów (3+2 punkty za projekt).
3. MODUŁY INTERDYSCYPLINARNE Z SEMINARIUM LICENCJACKIM – obowiązkowe, wybieralne, problemowe, w ramach których student przygotowuje pracę licencjacką - po 3 punkty ECTS za 2 przedmioty w obrębie modułu, niebędące seminarium licencjackim, po 2 punkty ECTS za seminarium licencjackie, po 5 punktów na przygotowywania pracy licencjackiej w każdym z dwóch semestrów, łącznie 13 punktów ECTS za moduł z seminarium licencjackim.
4. PRZEDMIOTY METODOLOGICZNE: *Narzędzia badawcze i interpretacyjno-krytyczne* – obowiązkowe, niewybieralne – po 2 punkty ECTS za każdy przedmiot.
5. WYKŁADY – po 1 punkcie ECTS za każdy wykład.
6. WYCHOWANIE FICZYCZNE – 1 punkt ECTS .
7. LEKTORAT JĘZYKA NOWOŻYTNEGO – 6 punktów ECTS za 120 godzin lektoratu wraz z egzaminem.
8. PRAKTYKI – 3 punkty ECTS.

III. PROPORCJE PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH I DO WYBORU

Przedmioty kierunkowe do wyboru (moduły interdyscyplinarne, wybieralne) stanowią 100 punktów ECTS, przedmioty ogólnouczelniane (wychowanie fizyczne, lektorat języka nowożytnego, praktyki) stanowią 10 punktów ECTS – łącznie 110 punktów ECTS.

W sumie, na 182 punktów ECTS składających się na cały program kształcenia, daje to 60,77 % punktów ECTS do wyboru.

V. DOPISEK W ZWIĄZKU Z TECHNICZNYM ROZWIĄZANIEM W RAMACH SYSTEMU USOS PROBLEMU PRZEDMIOTU PROJEKTOWEGO.

W systemie USOS nie ma kategorii zajęć „projekt”, nie istnieje też możliwość zakodowania przedmiotu z dwiema różnymi punktacjami, tj. takiego opisu, który wyrażałby możliwość uczestniczenia (lub nie) w projekcie będącym dopełnieniem przedmiotu wybranego jako wiodący w danym module kształcenia.

W praktyce przyjęto następujące rozwiązanie:

Wprowadzono dodatkowo jeden przedmiot towarzyszący każdemu modułowi interdyscyplinarnemu o nazwie modułu z dodatkowym określeniem „projekt”. Nomenklatura na I. roku jest następująca:

Narodziny i kształtowanie się cywilizacji Zachodu – projekt

Rekonfiguracje Zachodu – projekt

Modernizacje Zachodu – projekt

Remodernizacje Zachodu – projekt

Za przedmiot ten uzyskuje 2 punkty ECTS w ramach godzin pracy własnej. Każdorazowo prowadzącymi grupy są wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia w module. Po trzech tygodniach zajęć w każdym semestrze zwoływana jest rada pedagogiczna z udziałem studentów, na której ustala się grupy projektowe, następnie są one wprowadzane do systemu USOS bez możliwości dokonywania zmian.

Zespół:

prof. nadzw. dr hab. Andrzej M. Kaniowski
dr Wioletta Kazimierska-Jerzyk
dr Krzysztof Kędziora